

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Magni Capitvlatio De Partibvs Saxoniae

Karl <I., Römisch-Deutsches Reich, Kaiser>

[S.l.], 1663

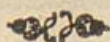
Caroli Magni Capitvlatio De Partibvs Saxoniae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11298

I

CAROLI MAGNI
CAPITVLATIO
DE PARTIBVS SAXONIAE.

*Ex antiquissimo MS. Palatino
bibliotheca Vaticana.*

Hæc de partibus Saxonix constituta
sunt.

P R I M V M de maioribus capitulis
hoc placuit omnibus, vt ecclesiæ
Christi, quæ modo construuntur in
Saxonia, & Deo sacratæ sunt, non
minorem habeant honorem, sed ma-
iorem & excellentiorem, quam va-
na habuissent idolorum.

I C A P I T. Si quis confugium
fecerit in ecclesiam, nullus eum de
ecclesia per violentiam expellere
præsumat, sed pacem habeat vsque
dum ad placitum præsentetur; & pro-
pter honorem Dei, sanctorumque ec-
clesiæ ipsius reuerentiam, conceda-
tur ei vita & omnia membra. E men-
det autem causam, in quantum po-

*

tuerit, & ei fuerit iudicatum, & sic ducatur ad præsentiam domini regis, & ipse eum mittat, vbi clementiæ ipsius placuerit.

II. Si quis ecclesiam per violentiam intrauerit, & in ea per vim vel furtum aliquid abstulerit, vel ipsam ecclesiam igne cremauerit, morte moriatur.

III. Si quis sanctum quadragesimale ieiunium pro despectu Christianitatis contempserit, & carnem comederit, morte moriatur. Sed tamen consideretur a sacerdote, ne forte causa necessitatis hoc cuilibet proueniat vt carnem comedat.

IV. Si quis episcopum, aut presbyterum, siue diaconum interfecerit, similiter capite punietur.

V. Si quis a diabolo deceptus crediderit, secundum morem paganorum, virum aliquem aut feminam strigam esse, & homines comedere, & propter hoc ipsam incenderit, vel carnem eius ad comedendum dederit, vel ipsam comederit, capitis sententia punietur.

VI. Si quis corpus defuncti homi-

nis secundum ritum paganorum flamma consumi fecerit, & ossa eius ad cinerem redegerit, capite punietur.

vii. Si quis deinceps in gente Saxonum inter eos latens non baptizatus se abscondere voluerit, & ad baptismum venire contempserit, paganusque permanere voluerit, morte moriatur.

viii. Si quis hominem diabolo sacrificauerit, & in hostiam more paganorum dæmonibus obtulerit, morte moriatur.

ix. Si quis cum paganis consilium aduersus Christianos inierit, vel cum illis in aduersitate Christianorum perdurare voluerit, morte moriatur: & quicumque hoc idem fraude contra regem, vel gentem Christianorum consenserit, morte moriatur.

x. Si quis domino regi infidelis apparuerit capitali sententia punietur.

xi. Si quis filiam domini sui rapuerit, morte moriatur.

xii. Si quis dominum suum vel dominam suam interfecerit, simili modo punietur.

xiii. Si quis vero pro his mortali-

bus criminibus latenter commissis aliquis sponte ad sacerdotem confugerit, & confessione data agere pœnitentiam voluerit, testimonium sacerdotis de morte excuset.

xiv. De minoribus capitulis conferunt omnes, ad vnāquamque ecclesiam curtē & duos mansos terræ pagenses ad ecclesiam recurrentes condonent: & inter centum viginti homines nobiles & ingenuos, similiter & litos, seruum & ancillam eidem ecclesiæ tribuant.

xv. Et hoc Christo propitio placuit, vt vndecunque census aliquid ad fiscum peruenerit, siue in frido, siue in qualicumque banno, & in omni redibutione ad regem pertinens, decima pars ecclesiis & sacerdotibus reddatur.

xvi. Similiter secundum Dei mandatum præcipimus, vt omnes decimam partem substantiæ & laboris sui ecclesiis & sacerdotibus donent, tam nobiles quam ingenui, similiter & liti: iuxta quod Deus vnicuique dedit Christiano, partem Deo reddant.

xvii. Vt in dominicis diebus con-

uentus & placita publica non faciant, nisi fortè pro magna necessitate, aut hostilitate cogente; sed omnes ad ecclesiam recurrant ad audiendum verbum Dei; & orationibus, vel iustis operibus vacent. similiter & in festiuitatibus præclaris Deo & ecclesiæ conuentui deseruiant, & sæcularia placita dimittant.

xviii. Similiter placuit his decretis inferere, quod omnes infantes infra annum baptizentur. Et hoc statuimus, vt si quis infantem intra circulum anni ad baptismum offerre contempserit, sine consilio vel licentia sacerdotis, si de nobili genere fuerit cxx. sol. fisco componat, si ingenuus lx. si litus xxx.

xix. Si quis prohibitum vel illicitum coniugium sibi sortitus fuerit, si nobilis sol. lx. si ingenuus xxx. si litus xv.

xx. Si quis ad fontes, aut arbores, vel lucos votum fecerit, aut aliquid more gentilium obtulerit, & ad honorem dæmonum comederit, si nobilis fuerit sol. lx. si ingenuus xxx. si litus xv. Si vero non habuerint vnde

præsentialiter persoluant, ad ecclesiæ seruitium donentur, vsque dum ipsi solidi soluuntur.

xxi. Iubemus vt corpora Christianorum Saxonum ad cœmiteria ecclesiæ deferantur, & non ad tumulos paganorum.

xxii. Diuinos & fortilegos ecclesiis & sacerdotibus dare constituimus.

xxiii. De latronibus & malefactoribus, qui de vno comitatu ad alium confugium fecerint, si quis eos receperit in sua potestate, & vii noctibus secum detinuerit, nisi ad præsentandum, nostrum bannum soluat. Similiter si comes eum absconderit, & ad iustitiam faciendam præsentare noluerit, & ad hoc excusare non potest, honorem suum perdat.

xxiv. De pignore, vt nullatenus alterum aliquis pignorare præsumat; & qui hoc fecerit, bannum persoluat.

xxv. Vt nulli hominum contradicere viam ad nos veniendo pro iustitia reclamandi aliquis præsumat: & si aliquis hoc facere conauerit, nostrum bannum persoluat.

xxvi. Si quis homo fideiussorem

inuenire non potuerit, res illius in-
 forbanno mittantur, vsque dum fi-
 deiufforem præsentet. Si vero super
 bannum in domum suam intrare præ-
 sumperit, aut sold. x. aut vnum bo-
 uem pro emendatione ipsius banni
 componat; & insuper vnde debitor
 exstitit, persoluat. Si vero fideiussor
 diem statutum non obseruauerit,
 tunc ipse tantum damni incurrat,
 quantum manus sua fideiussoris exti-
 tit. Ille autem qui debitor fideiusso-
 ri exstitit, duplum restituat pro eo,
 quod fideiufforem in damnum cadere
 permisit.

xxvii. De præmiis & muneribus,
 vt munera super innocentem nullus
 accipiat: & si quis hoc facere præ-
 sumperit, nostrum bannum soluat.
 Et si, quod absit, forte comes hoc fe-
 cerit, honorem suum perdat.

xxviii. Vt vniuersi comites pacem
 & concordiam adinuicem habere
 studeant. & si forte inter eos aliqua
 discordia aut conturbium ortum fue-
 rit, vt nostrum solatium vel perfe-
 ctum pro hoc non demittant.

xxix. Si quis comitem interfecerit,

* iiij

vel de eius morte consilium dederit, hereditas illius ad partem regis eueniat, & in ius eius redigatur.

xxx. Dedimus potestatem comitibus bannum mittere infra suo ministerio de faida vel maioribus causis in sold. LX. De minoribus vero causis comitis bannum in sold. XII constitutum.

xxxI. Si cui libet homini sacramentum debet, a frangat illum ad ecclesiam sacramento ad diem statutum: & si iurare contempserit, fidem faciat, & sold. XV componat qui in actiuus apparuit, & deinceps causam pleniter emendare faciat.

xxxII. De periuris secundum legem Saxonum sit.

xxxIII. Interdiximus vt omnes Saxones generaliter conuentus publicos nec faciant, nisi forte missus noster de verbo nostro eos congregare fecerit. Sed vnusquisque comes in suo ministerio placita & iustitias faciat, & hoc a sacerdotibus consideretur, ne aliter faciat.

